

NIVELL 2 DE LLENGUA CATALANA PER A MESTRES D'EDUCACIÓ INFANTIL I D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

Els continguts d'aquest programa s'aproximen al nivell C2 del *Marc europeu comú de referència per a les llengües*. Tenint en compte, però, quin és l'ús lingüístic principal del docent l'Educació Infantil i Primària, continua donant importància al domini de la llengua oral i del registre col·loquial del català.*

1. PERFIL DE LA PERSONA QUE HA ASSOLIT EL NIVELL 2

La persona que ha assolit el nivell 2 per a mestres d'Educació Infantil i Primària utilitza la llengua amb un grau molt elevat de coherència i cohesió textual i amb un repertori lèxic ampli i precís. Aquesta persona demostra una bona competència per distingir i gestionar els matisos, les connotacions i els implícits de la comunicació. Mostra també un control gramatical molt alt en tota circumstància; no comet errors ortogràfics i domina el sistema fonològic de la llengua.

Comprensió oral

L'aprenent no ha de tenir cap dificultat per comprendre qualsevol tipus de producció oral en directe o emesa pels mitjans de comunicació, encara que la velocitat de parla sigui ràpida.

Comprensió lectora

L'aprenent ha de poder llegir amb facilitat qualsevol mena d'escrit, incloent-hi textos abstractes, estructuralment o lingüísticament complexos, com ara manuals, articles d'especialitat i obres literàries.

Expressió oral

L'aprenent ha de poder fer exposicions orals i participar en converses en les quals mostri que domina les estructures pròpies de la llengua. Ha de poder expressar-se, igualment, amb fluïdesa i transmetre matisos subtils de significat amb precisió. Ha de saber produir discursos expositius o argumentatius amb una estructura lògica eficaç i amb adequació al context. Ha d'incorporar un vocabulari variat i mostrar que domina el registre col·loquial.

L'aprenent ha de saber articular els sons vocàlics i consonàntics del català i ha d'incorporar-ne la pronúncia correcta en la parla espontània i en la lectura d'un text.

Expressió escrita

L'aprenent ha de poder escriure textos propis de l'àmbit acadèmic i professional de manera coherent: textos amb idees clares, que mostrin un bon domini del gènere textual, de l'organització del text, de la construcció sintàctica, de la precisió lèxica i de les convencions ortogràfiques i de puntuació.

* Aquest programa ha estat elaborat a partir del programa de Català nivell C2 del Servei de Llengües de la UAB

2.COMPETÈNCIES LINGÜÍSTIQUES

A més de dominar els continguts que es descriuen en el programa del Nivell 1 per a Mestres d'Educació Infantil i Primària, la persona que té el nivell 2 ha de conèixer els aspectes següents:

2.1.GRAMÀTICA

L'ORACIÓ

- Concordança entre subjecte i verb en casos especials (*La majoria dels alumnes eren bons estudiants / Vindrà la Joana o la Isabel / M'agrada el groc i el verd*)

DETERMINANTS I QUANTIFICADORS

L'article

- Ús davant de l'infinitiu en casos de nominalització: *el caminar de l'Esteve*.
- L'article neutre:
 - alternatives a l'ús de l'article en les construccions abstractives
 - alternatives a l'ús de l'article en les construccions en què *lo* va seguit de: adjectiu qualificatiu, d'adjectiu qualificatiu i sintagma preposicional, participi, possessiu sol, sintagma preposicional introduït per *de*, la conjunció *que*.
 - alternatives als modismes castellans amb *lo*.

SUBSTANTIUS I ADJECTIUS

- Concordança de l'adjectiu: adjectiu referit a més d'un substantiu (*porta un jersei i una faldilla nous, les recollides selectiva i diferenciada*).
- Graus de l'adjectiu: comparatius cultes (*ulterior*) ; superlatius amb formes cultes (*antiquíssim, libèrrim*) ; altres mecanismes d'expressió del grau superlatiu: prefixos -*arxi* (*arxifamós*), *re-* (*rebonic*), *-èrrim* (*paupèrrim*).

EL VERB

- Usos de l'infintiu: usos erronis de l'infinitiu en sentit imperatiu o condicional; infintius d'introducció.
- El verb *lluir*, que canvia de model segons el significat.
- Perífrasis verbals amb infintiu
- Usos del gerundi; les construccions *tot i + gerundi*, *bo i + gerundi*.
- Perífrasis verbals amb gerundi
- Usos del participi
- Verbs transitius i intransitius (*trucar, telefonar/ molestar, preocupar, impressionar, apassionar...*)
- Correlació de temps verbals en les oracions compostes condicionals
- Verbs amb clíctic sense referent (*pendent GCC*)
- Usos dels verbs *ser* i *estar*: Relació haver-hi/estar.
- Verbs amb pronom hi/en gramaticalitzat: *sentir-hi, veure-hi, anar-se'n...*

L'ADVERBI

- Locucions adverbials (vegeu l'apèndix)

ELS PRONOMS

- Ús de *jo* i de *mi* darrere determinades preposicions i reforçament de pronoms amb *mateix* (*sense mi...*, *llevat de jo mateixa*).
- Ús dels pronoms *ell, ella, ells, elles*
- Ús abusiu d'*aquest/aquesta/aquests/aquestes*
- Ús de *propi, pròpia*
- Combinacions de pronoms febles

ELS PRONOMS RELATIUS

- Relatius simples i compostos (*de la qual, de qui*), neutre (*la qual cosa, fet que*), locatiu (*on, en què, en el qual*)
- Pleonasmes

LES PREPOSICIONS

- Caiguda de les preposicions *amb, en, a* i *de* (soles o formant part d'una preposició composta) davant de la conjunció *que*.

○ Canvi de les preposicions *amb* i *en* davant d'infinitiu. Casos en què no s'esdevé el canvi de la preposició *amb*.

○ La preposició *de*:

◇ Complementos regits per la preposició *de*: *avió de, diferent de, fer cas (omís) de, fer esment de, menció de, menyspreu de, olor de, por de, pudor de, rebuig de, repàs de, treure profit de, vestit de ratlles, simètric de/amb, transgressió de...*

◇ El *de* partitiu: davant d'adjectius especificatius o determinatius, davant l'indefinit *altre/-a/-es*, darrere dels quantificadors i en les expressions emfàtiques.

◇ Ús de la preposició *de* davant d'infinitiu quan aquest fa de subjecte o de complement directe.

○ Les preposicions *a* i *en* davant d'infinitiu.

○ Les preposicions *amb* i *en* + infinitiu (*no n'hi ha prou amb estudiar, en tinc prou amb sentir-la per telèfon*)

○ Distribució de les preposicions *a* i *en* en les expressions de lloc.

○ Distribució de les preposicions *a, en* i *per* en les expressions de temps. Presència i absència d'aquestes preposicions.

○ Les preposicions fortes (simples i compostes) *cap (a), contra, des de, entre, fins (a), malgrat, pro, segons, sense, ultra, vers, envers, devers*, etc.

○ Distinció dels usos de *cap / cap a, fins / fins a* i *com / com a*.

○ Les locucions prepositives: *arran de, dins de, d'aquí a, enfront de, entorn de, fora de* ('excepte'), *tocant a, llevat (de), tret (de), a mitjan, a força de* o *a còpia de, a base de, en vista de, a les envistes de, amb vista a, al cap de, al capdavant de, de por de, per por de, per mitjà de, en relació amb, amb relació a, , *arrel de, *donat que, *en quant a*, sempre i quan*...*

LES CONJUNCIONS

○ Les conjuncions de subordinació (*posat que, com que, a causa de, si no és que, llevat que, si pot ser*)

ORTOGRAFIA I PUNTUACIÓ

○ Vocals *a/e*. Alguns compostos cultes i derivats formats a partir de mots grecs i llatins (*astigmatisme, arteriosclerosi*).

- Vocals *o/u*. Alguns mots invariables acabats en *-us* (*genotipus, porus, rictus, lapsus*).
- La consonant *s* intervocàlica: darrere de prefixos (*fotosíntesi; resseguir*); al començament del segon element de paraules compostes (*para-sol*).
- Ortografia de paraules estrangeres:
 - ◇ Reforç en *e* de paraules que comencen per *s* aspirada (*espot, esquaix*).
 - ◇ Accentuació dels estrangerismes adaptats / no adaptats (*apartheid, per càpita...*).
 - ◇ Conservació o adaptació de les grafies *w, k, y* (*kiwi/vàter; vodka/estoc; whisky/hoquei*); admissió de las formes en *k* dels derivats de quilo (*quilòmetre, kilòmetre*).
- Apostrofació i no-apostrofació en casos especials (paraules estrangeres, títols d'obres, formes col·loquials de les combinacions pronominals i del lligam entre pronoms i verb: *coneixen's, diguen'm*).
- Dièresi en cultismes derivats acabats amb els sufixos *-tat, -al, -itzar* (*continuitat, trapezoïdal, homogeneïtzar*) i en noms derivats d'una paraula que presenta *i* tònica (*aïllament, traïdor*).
- Ús del guionet en compostos que són manlleus (*ex-libris, agnus-dei*), per evitar formes estranyes (*abans-d'ahir, cul-de-sac, qui-sap-lo*) o com a recurs sintàctic (*relació qualitat-preu*).
- Contracció de preposicions i articles en casos especials (seguits de títols d'obres, entitats...)

Convencions

- Abreviatures
 - Formació d'abreviatures, sigles i acrònims, i símbols.
 - Abreviatures i símbols més freqüents: adreces, indicacions de l'hora, pesos i mesures, tractament personal.
- L'apostrofació de les sigles.
- Majúscules i minúscules
 - Funció demarcativa i funció distintiva de les majúscules.
 - Les majúscules en els casos d'ús general següents: càrrecs oficials, formes de tractament que precedeixen els noms propis o les designacions de

càrrecs, formes protocol·làries, noms d'institucions i entitats, topònims amb article, noms de places, carrers, etc.

- Tipus de lletres: descripció i usos de la rodona, la cursiva, la negreta i la versaleta.

LÈXIC I SEMÀNTICA

Domini del lèxic, amb especial èmfasi en el vocabulari i les locucions vinculades al registre col·loquial (Vegeu l'apèndix).

El llenguatge del món de l'educació

- Vocabulari propi de l'àmbit infantil, del folklore i de la literatura per a infants (*rotllana, quisso, bruixot, hi havia una vegada...*)
- Vocabulari especialitzat propi de l'àmbit professional (*seqüència didàctica, diversitat, tipologia...*)

Derivació

- Noms derivats de noms (*finestrella, jovenalla...*), d'adjectius (*lluenter, acidesa, falsedat...*) i de verbs (*maridatge, naixença, abolició...*).
- Adjectius derivats de noms (*granollerí...*), d'adjectius (*grandassot, malaltís, blanquinós...*) i de verbs (*mengívol, cridaner, estimable...*).
- Verbs derivats de noms, adjectius, adverbis i verbs (*llagrimejar, sovintejar, allargassar...*).
- Adverbis derivats d'adverbis (*aviadet...*), d'adjectius (*dignament...*), de noms (*de genollons...*) i de verbs (*a rodolons...*).

Composició

- Compostos per prefixació (*besnét, malviure, contrasignar...*).
- Compostos pròpiament dits (*escura-xemeneies, nord-est, coliflor, compravenda, sostremort, lliurecanvisme, vuitcentista...*).
- Composició culta: a partir de dos elements cultes (*cardiopuntura, audiometria...*), a partir d'un element culte i un de patrimonial (*petrolífer*).

Altres procediments de formació de mots

- Onomatopeies, repeticions...

poti-poti	vistiplau	tal dit, tal fet	ziga-zaga
xino-xano	tal com raja	can seixanta	fer per fer
dir per dir	malaguanyat	rau-rau	xup-xup
no val a badar	nyic-i-yac	nyic-nyic	peti qui peti
pengim-penjam	bub-bub	mèu	xip-xap

○ Mots propis del llenguatge infantil :

pam i pipa	mam	ecs	non-non
fer nones	bufó	mixeta	bobò
quisso	tatano	elis elis	

○ Doblets (*estret/estricte, aixella/axil·la, cabell/capil·lar*).

○ Precisió lèxica. Saber les diferències de significat entre...

- *posada/posta*
- *compondre/composar*
- *adreça / direcció*
- *asssenyalar / senyalar*
- *cadascú / cadascun*
- *caixa/capsa*
- *complet / complert*
- *confós / confús*
- *consegüent / conseqüent*
- *consegüentment / conseqüentment*
- *dada / data*
- *dependent / depenent*
- *destí / destinació*
- *difós / difús*
- *doblar/doblegar*
- *gran/gros*
- *grassa/greix*
- *major / més gran*
- *medi / mig / mitjà*
- *més aviat / més bé*
- *nombre/número*
- *posar/ficar*
- *propi / mateix*
- *provar/tastar/emprovar*
- *suspens/suspès*

- *tot el món / tothom / tots*
- *trànsit/tràfic/tràfec*

Locucions i frases fetes

LOCUCIONS AMB LA PREPOSICIÓ A

a cau d'orella	a coll	a coll-i-be	a contracor
a corre-cuita	a desgrat	a la falda	a estones
a grapats	a tot drap	a peu pla	a peu dret
a deshora	a la quinta forca	a mà alçada	a les fosques
a la babalà	a l'abast	a les palpentos	a bots i barrals

LOCUCIONS AMB LA PREPOSICIÓ DE

de bat a bat	de bon grat	de gust	de cantó
de cua d'ull	de debò	de fit a fit	de panxa enlaire
de gom a gom	de nygui-nyogui	de pa sucat amb oli	de biaix
de bocaterrosa	de reüll	d'estar per casa	d'estranquis
de mica en mica	de valent	de mira'm l no em toquis	d'amagat

LOCUCIONS AMB LES PREPOSICIONS AMB I SENSE

amb un no res	sense mirar prim	amb tots els ets i uts	sense solta ni volta
amb una esgarrapada	amb mida	sense manies	amb penes i treballs
sense dir ase ni bèstia	sense esma	sense embuts	sense venir a tomb
sense més ni més	sense anar més lluny	amb prou feines	amb cura
amb els peus	sense aturador	sense pensar-s'hi	sense suc ni bruc

LOCUCIONS AMB *TENIR*

tenir coll avall	tenir la mà trencada	tenir la paella pel mànec	tenir la pell gruixuda
tenir la butxaca foradada	tenir mà esquerra		tenir pa a l'ull
tenir moltes penques	tenir per la mà	no tenir –hi res a veure	tenir un os a l'esquena
tenir apamat	tenir bon ull	no tenir dos dits de front	tenir el cap com un timbal
tenir el cap ple de pardals		tenir el peu al coll	tenir els ulls al clatell

LOCUCIONS AMB *FER* (1)

fer dissabte	fer drecera	fer cinc cèntims	fer morros
fer diners	fer tard	fer figa	fer malbé
fer el préssec	fer dentetes	fer costat	fer veure
fer fora	fer l'ullet	fer l'orni	fer la guitza
fer la murga	fer la viu-viu	fer salat	fer fer

LOCUCIONS AMB *FER* (2)

fer-se fosc	fer-se gran	fer bo	fer el pes
fer patxoca	fer peça	fer nosa	fer net
fer mal efecte	fer-se un tip de	fer-se enrere	fer pensar
fer volta	fer anys	fer ulleres	fer babarotes
fer-la grossa	fer-la petar	fer parlar	fer un petó

FRASES FETES DEL COS

arrufar el nas	deixar amb un pam de nas	estirar més el braç que la màniga	ficar-se de peus a la galleda
no tocar de peus a terra	poder-hi pujar de peus	no tenir cap ni peus	estirar les orelles
fer mans i mànigues	donar un cop de mà	fer uns ulls com unes taronges	tenir cara i ulls
treure's la son de les orelles	mirar de cua d'ull	fer els ulls grossos	arribar a les mans
estar de braços plegats	fer un cop de cap	inflar el cap	en un tancar i obrir d'ulls

MANERES DE SER AMB EL VERB *ÉSSER*

ser un cagat	ser de la màniga ampla	ser de bona fusta	ser de bona pasta
ser del morro fort	ser un cas com un cabàs	ser un panxa contenta	ser un llepafils
ser un cagadubtes	ser un somiatruites	ser un bon jan	ser un ploramiques
ser com cal	ser un tastaolletes	ser un corcó	ser un cap de pardals
ser de poca vida	ser de vida	ser un gat vell	ser tocat i posat

PARAULES I EXPRESSIONS AMB CAP

cap d'any	de cap a peus	cap de casa	
cap de taula	cap per avall	capipota	cap per amunt
cap de pardals	cap de trons	cap de govern	de cap i de nou
de cap a cap	lligar caps	cap cot	capçal
cap de corda	caparrut	capgròs	capicua

FONOLOGIA I PRONUNCIACIÓ

- Articulació correcta dels sons del sistema vocàlic i consonàntic, fins i tot en la conversa espontània.
- Fonètica sintàctica: enllaços, emmudiments i sensibilitzacions, ensordiments i sonoritzacions, assimilacions, geminacions.
- Pronunciació estàndard de mots que en llengües properes es pronuncien de manera diferent (*tèxtil, període...*)
- Alguns casos de no-neutralització en català oriental
 - Vocal posttònica final: cine, base, ocre, judo...
 - Vocal posttònica no final: ídem, tòtem, cosmos, mòdem...
 - Vocal posttònica: vodevil, dossier, Everest...
- Doble possibilitat d'accentuació (poliedre/políedre, pèrit/perit...) i paraules estrangeres.

Bellaterra, febrer de 2016